

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 „ — „
četrt 6 „ 50 „
mesec 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 „ — „
četrt 5 „ 50 „
mesec 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate
sprejema upravnistvo v
Katoliškem, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračaja,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, 1., 17.

Izhajava vsak dan, izveniš-
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 80.

V Ljubljani, v sredo 9. aprila 1902.

Letnik XXX.

Četrti shod slovanskih časnikarjev v Ljubljani.

Ideja, ki je rodila shode slovanskih časnikarjev, se je sprožila v Pragi. Bilo je ob velečastni slavnosti češkega zgodovinarja in domoljuba Palackega, ko so češki novinarji poklicali v zlato Prago zastopnike vsega slovanskega časopisja, da se tu posvetujejo o skupnih zadevah, da se približujejo drug drugemu, da se spoznavajo, da si širijo obzorje in da si ustvarijo skupen temelj za skupno delo.

Drugi shod je bil v Krakovem med Poljaki, tretji lani v Dubrovniku med Hrvatini. In letos so si izbrali slovanski časnikarji Ljubljano, da zborujejo v njej. Brzotjavno je ljubljanski župan na zadnjem shodu v Dubrovniku povabil za letošnje leto časnikarje v Ljubljano, in ponudba se je soglasno sprejela.

Letos o binkošti se bo vršil ta shod po vsporedju, ki ga objavljamo na drugem mestu.

Pomen teh shodov je mnogoter.

Najprej moramo naglašati, da so ti shodi strokovno časnikarski, ne politični shodi. Razprave morajo biti samo take, ki se tičejo časnikarskega delovanja v ožjem smislu. Zato so izključene politične diference, ki ločijo posamezne rodove in stranke.

Tu se shajajo časnikarji kot stan. Zato stoji v ospredju stanovska organizacija tega stanu. Osrednji odbor v Pragi je izdelal pravila za časnikarsko zvezo, ki bo obsegala vse avstrijske slovanske časnikarje. Ta zveza bo dajala časnikarjem gmetno podporo, jim bo preiskrnela pokojnino, ustanove itd., sploh vse, kar je potrebno za tako organizacijo, ki je ustanovljena res v korist svojim članom.

Dalje se namerava osnovati slovanska dopisovalnica. Zdaj nimamo nikakega slovanskega korespondenčnega urada.

Slovani se po pravici pritožujejo že sedaj obstoječe informacijske pisarne, da o slovanskih kulturnih vprašanjih ne vedo poročati ali pa razširjajo napačna poročila. To je treba popraviti.

Posamezni časnikarji se premalo poznajo. Saj je mnogo časnikarjev sorodnih si po duhu in mislih, ki se pa ne spoznajo, ker jih loči razlika rodu in jezika. Te je treba približati, da se spoznajo, da si osnujejo osebne in literarne zveze.

O tem bi se dalo pač še na široko pisati, a pogledimo le pomen, ki ga ima tak shod za našo deželo in za ljubljansko mesto.

Prvič je veliko vredno samo na sebi, da pridejo zastopniki najodličnejših časopisov v Ljubljano. To more na naše časopise le dobro vplivati in ga dvigniti.

Potem je pa velike važnosti, da zastopniki vsega slovanskega časopisja vidijo našo deželo in njene krasote. Zato je pripravljani odbor v Ljubljani postavil na vspehod izlet na Gorenjsko čez Javornik skozi Vintgar na Bled in izlet v Postojnsko jamo. Ni ugodnejše prilike od te, da se široko na okoli izve tudi v slovanskih krogih, kake kraje da imamo. Kakor slišimo, bodeta tudi blejska in postojnska občina dostojno in gostoljubno sprejeli slovanske časnikarje. Preskrbi se tudi lep literarni spomin, ki bo služil časopisju, da bo poročalo o naših deželah.

Za Ljubljano torej ni le častno, ampak tudi z našega ožjega stališča jako koristno, da bo četrti shod slovanskih časnikarjev ravno pri nas. Slovansko časopisje bi bilo velikanska sila, ako bi ne bilo tako razdrobljeno. Najboljše urejevanje slovanski listi ne pridejo do svetovne veljave v kljub tehnični dovršenosti, ker jih stiskajo ozkomejne razmere posameznih rodov. Po zedinjenju in po spoznavanju, zlasti pa po osrednji zvezi se bo okrepilo tudi časopisje ter si priborilo veljavo.

Tudi moralni vpliv take zveze bi mogel biti le ugoden. Ni večjega prokletstva za kak narod, kakor so slabi časnikarji. Saj

vemo, da se zlasti v časnikarske vrste silijo brezvestni ljudje, ki dan na dan z lažnim strupom pridijo ljudstvu srce, značaj in okus. Po stanovski strokovni zvezi pa se bo dvignila tudi moralna vrednost časnikarstva. Saj vsak stan se po organizaciji čisti in dviga.

Priljubljeni odbor v Ljubljani je sestavljen tako, da ima dva predsednika, dr. Trillerja in dr. Lampeta, in dva tajnika, gg. Govekarja in Štefeta, ki se vrste v predsedstvu, ter še dva odbornika, gg. Smolnikarja in Dimnika. Za nabavo denarnih sredstev je osnoval ljubljanski župan g. Hribar meščanski odbor.

Državni zbor.

Dunaj, 8. aprila.

Nemci in Celje.

Celje, in zopet Celje! Od 21. sušca je celjska postojanka na dnevnem redu političnih shodov in časniških razmotiranj. Iz vsega krika pa je razvidno, da je celjsko vprašanje le nov povod radikalnim nemškim krogom za nove zahteve in koncesije. To so na shodih jasno izrazili poslanci dr. Silvester, dr. Beuerle in Prade, člani nemške ljudske stranke. Ta stranka je v zadnjem času prevzela ulogo vsenemške zveze, ki je valed razpora v svoji sredi nekako stopila v ozadje. Ne gre samo za Celje, marveč za staro nemško zahtevo, da zopet Nemci dobe hegemonijo v roke. Egoizem, vladateljnost, to so nagibi, ki ob vsaki priliki vznemirjajo duhove. Dr. Sylvester je odkrito priznal germanizacijo še vedno kot glavno točko nemškega programa. In včeraj je v seji nemške ljudske stranke posl. dr. Hofmann izjavil, da danes ni Celje predmet boja. »Celje je le sleme poslopju nemške politike od grofa Taaffeja do novejših dni.

Razmere so zopet zamotane in nemške stranke na levem krilu prete z najodločnejšo opozicijo proti vladi, ki baje prezira nemške kulturne in gospodarske koristi. Včeraj ob 5. uri so se v zbornici zbrali na-

čelniki nemških strank. Ustavoverno veleposestvo so zastopali dr. Bärnreither, dr. Grabmayr, baron Schwegel in grof Stürgkh, nemško napredno stranko dr. Funke, dr. Marchet in dr. Gross, antisemite princ Liechtenstein in dr. Gessmann, nemško ljudsko stranko dr. pl. Derschatta. Grof Stürgkh in dr. Derschatta sta poročala o svojem razgovoru z ministerskim predsednikom glede celjskega vprašanja. Iz poročil je razvidno, da le nemška ljudska stranka proti z opozicijo, dočim priporočajo voditelji ostalih strank treznejšo taktiko. Ako nemška ljud. stranka pridne z odločno opozicijo, stopi z eno nogo že na stališče obstrukcije, in konec je parlamentarne krize, nova vlada § 14. Sprožila se je tudi misel, da treba italijanske poslance pridobiti za nemško levico, razgovor o nemškem zaupniku v ministerstvu se je odložil na poznejši čas.

Generalni štab torej še ni izdal bojnega klica. Pač pa je nemška ljudska stranka, kot smo omenili, že sinoči sklenila opozicijo.

Celjska nižja gimnazija je nevarnost za nemški narod, pravijo ti naši »prijatelji!« Dosledno je menda nevarnost za nemški narod sploh zadnji živeči Slovenec? Ali je sploh kdaj mogoč pravičen kompromis s takimi možmi, ki odklanjajo najneznatnejše zahteve? Dobro, ako ti sami odklanjajo vsak kompromis, potem res ne razumemo, zakaj bi jim ga Slovenci ponujali in celo vsiljevali. Poljaki in Čehi so poklicali vse može na krov, poljski minister se je izpostavil za Celje, katoliški centrum je moral požreti najhujše napade, in sedaj naj je ves krik »de lana caprina« — za slovsko senco!?

Nemška napredna stranka je imela danes pred javno sejo svoj razgovor o tem, kaj naj stori z ozirom na sklepe nemške ljudske stranke. Večina je zagovarjala stališče, da treba počakati, kaj vlada ukrene glede Celja. Danes je namreč tukaj štajerski ces. namestnik grof Clary, da se posvetuje o tem vprašanju z min. predsed-

LISTEK.

[24]

Slepi muzik.

Rusko spisal Vladimir Korolenko, prevel Krilič.

To je bil izraz splošne razlike med »očeti in sinovi«, samo, da se je tu pojavljalo nasprotje v mnogo milejši obliki. Mladina, ki se je že od otroških let vzgajala v šolah, je videla vas samo v kratkem počitniškem času; zato niso tako konkretno poznali naroda kakor očetje posestniki. Ko so se v družbi razburkali valovi »narodoljubja« in zadeli na mladeniče v višjih gimnazijskih razredih, so ti začeli proučevati svoj narod, pa začeli so s knjigami. Drugi korak jih je privel k neposrednemu opazovanju pojavov »narodnega duha« v njegovih proizvodih. Mladi gospodje v belih hlačah in ukrajinskih srajcah, so takrat prav pogosto zahajali med narod. Za gospodarske razmere se niso posebno zanimali. Mladina je zapisavala besede in napeve narodnih pesni, proučevala stare tradicije, primerjala zgodovinske dogodke z njih odmevom v narodnem spominu, — sploh gledala kmeta skozi poetično prizmo narodnega romantičizma. Seveda tudi starci niso bili popolnoma brez vsega tega, vendar se z mladino niso mogli zediniti.

»No, poslušaj ga« je rekel Stavručenko Maksimu in ga lokavo dregal s komolcem, ko je dijak navdušeno govoril, razvnetega obraza in bliskajočih oči. »Glej, pasji sin ti govori kakor pisatelj! To ti je glava! Pa nam rajši povej, ti učena glava, kako te je moj Nečipor navlekel, a? ...

Starec je zmigaval z brki in se krohotal ter pripovedoval s prav ukrajinskim humorjem dotični slučaj. Mladi gospodje so zardevali, pa tudi sami niso ostali na dolgu. »Če oni ne poznajo Nečipora in Hvedjka iz te ali one vasi, pa zato proučujejo ves narod v njega skupnih pojavih; opazujejo ga z višjega stališča in morejo z njega izvajati samo posledice in splošne zaključke. Z enim pogledom pregledajo obširno sliko, stari in na polju osiveli gospodje pa izza drevja gozda ne vidijo«.

Starcu ni bilo neprijetno poslušati učenih govorov svojih sinov.

»Vidi se, da nista zastoj hodila v šolo«, je govoril starec in se samo zadovoljno oziral po poslušavcih. »Pa vseeno lahko rečem, da vas oba moj Hvedjko zvodi za nos kakor teleta na vrvi, tako je! ... Jaz ga pa sam spravim v svojo mošnjo in denem v žep. To se pravi, da sta vidva proti meni še vedno kakor ščene proti staremu psu«.

III.

Ravnokar se je končal tak prepir. Stari rod je odšel v hišo in skozi odprta okna se je zdaj pa zdaj zaslišalo, kako je Stavručenko veselo pripovedoval razne šaljive epizode in kako so se smejali poslušavci.

Mladina je ostala na vrtu. Dijak se je prav po domače zleknil v travo. Njegov starejši brat je sedel poleg Eveline. Kadet je v skrbno zapeti uniformi sedel blizu njih, nekoliko proč pa je, oprt na komolec in sklonjene glave sedel slepec; premišljeval je ravno končani prepir, ki ga je jako vznemiril.

»Kaj mislite o vsem tem, kar se je tu govorilo, gospodična Evelina?« se je obrnil do svoje sosede mladi Stavručenko. »Vi menda niti besedice niste izgubili«.

»Vse to je prav lepo, to namreč, kar ste govorili o četu. Vendar ...«

»Vendar ... kaj pa?«

Deklica ni odgovorila takoj. Položila je na kolena svoje ročno delo, malo nagnila glavo in ga je gledala zamišljeno. Teško je bilo uganiti, ali je premišljevala o tem, če ji je treba vzeti debelejšo nit ali je mislila na odgovor.

Med tem so mladi gospodje nestrpno pričakovali tega odgovora. Dijak se je naslonil na komolec in radovedno obrnil svoj

obraz proti deklici. Njen sosed jo je gledal z mirnim radovednim pogledom. Slepec se je vzravnal, stegnil vrat in se obrnil proč od drugih tovarišev.

»Vendar« je izpregovorila tiho in gladila z roko svoje šivanje, »vaak človek ima svojo pot v življenju«.

»Cujte!« je vskliknil dijak, »kaka modrost! Koliko ste pa stari, gospodična, prav za prav?«

»Sedemnajst let«, je odgovorila Evelina preprosto, ob enem pa je dodala z navno-veselo radovednostjo:

»Vi ste pa mislili, precej več, kaj ne da?«

Mladi gospodje so se zasmeli.

»Ce bi mene vprašali, kaj mislim o vaši starosti«, je rekel njen sosed, »bi omahoval med trideset in triindvajset. Res včasih ste videti še otrok, včasih pa govorite kakor odrasla žena«.

»O resnih rečeh, Gavrilu Petrovič, je treba tudi resno soditi«, je odgovorila mala žena s poučevalnim glasom in se spet lotila šivanja.

Za trenutek so vsi obmolknili. Evelina igla je spet mirno šivala dalje, mladi gospodje so pa radovedno ogledovali malo postavbo razumne deklice.

(Dalje prih.)

nikom. Nemška napredna stranka sicer danes ni ničesa gotovega sklenila, pač pa je verjetno, da se za sedaj ne pridruži nemški opoziciji. Naprosila je tudi barona d'Elverta, da ne odloži poročila o obrtnih šolah.

Vsenemci so danes načelnika nemške ljudske in napredne stranke pismeno pozvali, naj bi čimprej izrazili mnenje glede posebnega nemškega ministra in češke obrtne šole v Budejovicah. Kakor kaže, hočejo Vsenemci zopet korakati na čelu nemških strank, toda pod vsenemško zastavo se vsi nemški poslanci gotovo ne zbero. Le v nemški ljudski stranki so nekateri, katere srce vleče do Vsenemcev.

Mi sodimo, da je bilo več groma, nego bode toče in dežja, akoravno s tem nočemo reči, da pojde v zbornici vse gladko.

Današnja seja

se je pričela ob 11. uri. Predsednik grof Vetter se je spominjal z laskavimi besedami umrlega češkega poslanca Horice. V znak sožalja vstanejo vsi poslanci. Ko so bile prečitane razne interpelacije, je zbornica pričela nadrobno razpravo o obrtnih šolah. Govorili so posl. Brdlik, Siegmund, Kratochvil in Hoffmann.

Potem se oglasi ministerski predsednik dr. pl. Körber, ki pravi v bistvu: Hvaležen sem predgovorniku, da mi je dal povod govoriti. Vladi se očitja, da je pristanska in se je izneverila svojemu programu. Ves čas od 21. sušca je na dnevnem redu celjeko vprašanje, katero bi bila vlada, ako bi hotela, lahko spravila s sveta. Tako naglašajo protivniki. Res, da so večje stranke doslej večinoma ustrezale željam vlade. Tako je bilo mogoče v zadnjem času rešiti več važnih vprašanj. Toda vlada ni v tako srečnem položaju, da bi razpolagala z neomejeno večino v zbornici, kakor je bilo ob času nemške ustavoverne stranke, za časa železnega obroča in koalicije. So v zbornici manjše stranke, katere odločujejo pri raznih prilikah. In to se je zgodilo tudi gledé Celja. Vlada v tem oziru ni tega zagrešila, kar ji je očitaj poslanec dr. pl. Hofmann, četudi je minister Pigtak glasoval proti resoluciji. (Krik na levi.)

V Avstriji mora vlada računati z avstrijskimi razmerami. Zato tudi želi, da bi večje stranke napravile kompromis ter si tako pospeševale obojestranske koristi. Dokler tega ni, mora vlada ostati nevtralna do vseh strank in vsacega posameznega poslanca. Od vlade pa se zahteva, naj stoji na straži ob okopih narodnih zahtev, katere so si zgradile nemške in slovanske stranke. Ako se kje kak poštni sluga zmoti, da napravi češki zavitek mesto nemškega, že je ogenj v strehi in vlada na zatožni klopi. Tako je tudi s Celjem. Slovensko-nemški nižji razredi so nastali v narodnem boju, zato se jim podtika politični značaj, koncesija Slovencev. Zato hoče vlada resno skrbeti in razmišljati — tako približno konča ministerski predsednik, — da se celjsko vprašanje spravi s sveta. S slovenske strani je prišel glas o kompromisu. In ta kompromis hoče vlada izvesti tako, da bodo Nemci zadovoljni in da Slovenci ne bodo boleli.

Tako približno je govoril minist. predsednik. Kako hoče in ali more to izvesti, tega menda sam gospod minist. predsednik ne ve.

Ta vladna izjava je na slovenske poslance naredila vtis, da hoče vlada nižjo gimnazijo v Celju polagoma odpraviti. To je torej odmev znanih kompromisnih ponudb.

Dr. Edvard Gregor o jezikovnem vprašanju.

V mladočeskem meščanskem klubu v Pragi je minulo soboto dr. Gregor govoril tudi o rešitvi jezikovnega vprašanja. Mož odločno zavrača predlog posl. Pantučeka, ki sloni na načelu enojezičnosti in se izjavlja za princip dvojezičnosti. Govornik mimogrede obžaluje, da so mladočeški poslanci dne 4. marca letos opustili obstrukcijo, s katero bi bili lahko vrgli ustavo in parlament. Ravno sedaj, pravi govornik, preti Cehom velika nevarnost. Akoravno sem le deloma poučen o tem, kar se

godi za kulisami, rečem vendarle lahko s popolno gotovostjo, da se namerava v državnem zboru predložiti jezikovni načrt, ki se naslanja na Pantučekov predlog. Sedaj je čas, da se ves češki narod ravno tako odločno izjavi proti Pantučekovemu predlogu, kakor svojedobno proti punktacijam. Praški mestni zastop naj se postavi na čelo češkim občinam in naj pobija ta predlog.

Italijanski social. - dem. proti militarizmu.

Italijanska vlada pričakuje z veliko skrbjo 1. maja. Ta dan se nameravajo od strani socialne demokracije po vsej Italiji velike demonstracije proti militarizmu. Strah vladnih krogov je tem večji in tem bolj opravičen, ker je velik del vojaštva prepojen s soc.-dem. duhom in so minule dni sami vojaki prirejali že burne demonstracije. Vladi ima silno težavno stališče. Ako Zanardelli in Giolitti z vso strogostjo nastopita proti soc.-dem. in anarhistom, ki so v tej zadevi popolno edini, izgubita v zbornici najboljše zaveznike, če pa tega ne storita, se zamerita desnici, brez katere tudi ne moreta izhajati. Srednjo pot v tem oziru je izredno težko najti. Demonstracije proti militarizmu so ravno sedaj izredno neprilicne, ko kuje vlada načrte o raznih ekspedicijah. Po najnovejših poročilih se nameravata Zanardelli in Giolitti na ta način rešiti iz ne ljube zagate, da bota dne 1. maja govorila na soc. dem. shodih, in sicer prvi pri Lateranu, Giolitti pa pri Campo Boario, oba pa o predmetu: »Korist in umestnost stavk in revolucionarnih lig«. S tema govoroma menita ministra tako očarati soc. dem. poslušavce, da bodo pozabili na demonstracije. Če bo le res!

Turčija in Tripolis.

Vesti o italijanski ekspediciji v afriški Tripolis in pa poročila o tozadevnem dogovoru mej Francijo in Italijo silno vznemirjajo turškega sultana, ki je sedaj še gospodar nad to deželo. Da se odvrne preteča nevarnost, je izdal vali v Tripolisu razne odredbe. V eni teh, ki jih je ta predložil sultanu v odobrenje, se določa, da odiče tje osem izbornih izvežbanih turških častnikov, katerim je sultan potrožil dosedanje plačo (ali jo jim tudi izplačajo?). Mej drugimi sta polkovnika Faierre in Faik in pa podpolkovnika Hassan Riza in Buoret, poslednja dva od topništva. Istodobno s njimi je odšlo v Tripolis 300 najboljših vojakov turške armade ter velika zaloga vojnega materiala.

Nizozemski soc.-dem. o šoli.

Resolucija, ki jo je sklenil o velikonočnih praznikih zborujoči VIII. kongres nizozemske soc. dem. delavske stranke, bi našim socijem bržkone kaj malo ugajala. Resolucija slove: Kongres priporoča vladi, naj skrbi za to, da bo pouk povsod splošen, obligatoren in brezplačen. Shod konstatira, da velik del delavstva na Nizozemskem želi, da se otroci poučujejo v verouku, in se mu torej nikakor ne zdi primerno, da bi temu nasprotoval, ker soc.-dem. noče razdirati radi verskih vprašanj edinosti delavskih slojev, ki je potrebna v boju proti kapitalizmu. K sklepu se vlada pozivlja, da prizna popolno enakopravnost zasebnim šolam. — Soc.-dem. v Avstriji se pa v družbi židovskih kapitalistov bori proti vsemu, kar je količkaj v zvezi s cerkvijo in vero.

Mandžurska pogodba.

V ruskih diplomatskih krogih se trdi z vso odločnostjo, da se mej Rusijo in Kijo v najkrajšem času podpiše pogodba glede Mandžurije, ker razne interesirane velesile ne bodo mogle navesti nobenega takega ugovora, ki bi imel pri Kitajcih nasprotni učinek. Angleži in z njimi zvezani Japonci so sicer storili vse, karkoli je bilo v njihovi moči, da bi preprečili ta velevažen rusokitajski dogovor, toda, ker niso našli nikjer dovolj moralne pomoči, so se konečno morali udati ter se zadovoljiti samo s tem, da po dognani pogodbi ruska posadka ostavi Mandžurijo, izvzemši za mejnarodno stražo potrebne čete. Angleži so izpočetka sicer računali, da jim zveza z Japonci zagotovi v tem oziru popoln uspeh, a kmalu so uvideli, da Japonci niso voljni segati v žerjavico za druge.

Angleški parlament.

Angleški parlament je ta teden zopet prišel z rednim delom. Prišel je razpravo o zakonu proti pijančevanju, ki določa mej drugim, da se ime vsakega pijančevanju udanega človeka objavi primernim načinom in ga s tem osramoti. Pravijo, da bo imelo tako postopanje precejšen vseh. Sicer ima pa ta parlament toliko nakupičnega gradiva, da bo moral zborovati še v jeseni, tembolj, ker se bo porabilo mnogo časa za kronске slavnosti. Posebno obširna sta poleg proračuna deželni zakon za Irsko in pa šolski zakon. V vsem vsopredu za letošnje leto se pa niti z besedico ne omenja razprav o južno afriški vojski ter o morebitnih mirovniških pogajanjih, kar pač dokazuje, da vlada še ne misli tako kmalu s tozadevnimi odredbami stopiti pred parlament.

Iz Južne Afrike.

Znani burski general Krutzinger je oproščen, imeli ga bodo Angleži odslej le za navadnega ujetnika. Londonski listi izražajo nad tem precejšen veselje, in ga hvalijo kot hrabrega in izurjenega voditelja.

Skoro neverjetno vest priobčjuje angleški uradni list v Pretoriji »Gazette«. Pravi namreč, da se je Angležem udal in prisegel zvestobo najstarejši sin predsednika Krügerja, Kaspar Krüger, ki je bil poprejši sodnik v Transvalu. Poleg njega je neki še 24 članov Krügerjeve rodbine priseglo zvestobo Angležem.

V seji angleške spodnje zbornice je naznanil lord Balfour, da ne more oddati nikake oficijelne izjave glede mirovniških pogajanj v Južni Africi.

Lord Kitchener javlja, da je v boju pri Boschhofu padel burski general Erasmus.

Iz brzozjavk.

Vstaja na Haiti. Vstaši so se minulo soboto polastili mesta Jacmel, na južnem obrežju otoka. Ostali so tam 24 ur, osvobodili ujetnike ter odvedli seboj vso zalogo orožja in streljiva. — Odstop švedskega državnega ministra. Državni minister Seen odstopi po zaključku parlamentarnega zasedanja. Njegov namestnik bo minister Blehr. — Vojni davek v Ameriki odpravljen. Obe zbornici v Washingtonu sta sprejeli dotični načrt. — Kitajcine smejo v Ameriko. Reprezentantska zbornica je sprejela načrt, ki prepoveduje Kitajcem naseljevanje v Ameriko. — Nemiri v Južni Ameriki. Venezuelske vladne čete so bile 3. in 4. t. mes. dvakrat tepene. V boju pri Carupano je izgubil general Escolante 350 mož. — Državni kanceler grof Bülow je včeraj odpotoval iz Benetk v Berlin. — V belgijskem parlamentu se pripravljajo zopet veliki viharji v zadevi splošne volivne pravice. Gotovi vodje upajo, da bo imel direkten apel na kralja poveljen uspeh. — Oficijelno poročilo o položaju v Makedoniji in Albaniji pravi, da so vse dosedanje vesti pretirane. Dogodki so le lokalnega pomena. V Makedoniji so bile le štiri vstaške tolpe, ki so jih turške čete pri Kastoriji, Džumabali, Palanki in Sarigoclu deloma usmrtili, deloma razpršile. — Sedemdesetletnica grofa Waldersee. Včeraj so jubilaru tem povodom došle z vseh strani številne čestitke. Cesarja Franc Jožef in Viljem sta mu poslala posebno laskavi voščili. Tudi iz Kine in Japonskega je dobil čestitke. — Umrli je v Zagrebu baron Jovan Živković, sekcijski svetnik v pokoju. V Londonu je umrl bivši angleški minister Kimberley.

Ljubljansko barje.

Dolgo vrsto let že muči deželo Kranjsko in ljubljansko mesto, najbolj pa prebivavce barja same, vprašanje, kako bi se dalo ljubljansko barje osušiti. Doslej se še ni storilo mnogo, in splošna želja je, da država priskoči na pomoč.

Ker je zanimanje za to vprašanje posebno zdaj splošnejše, odkar se je osnovalo društvo za izsuševanje barja s svojim glasilom, podajemo tu nekaj podatkov in predavanja g. dež. inženirja Sbrizaja.

Prvo vprašanje je, zakaj se barje zadnja leta bolj preplavlja, kakor prej.

Pri ekspertizi 26. aprila l. 1880. so naštevati sledeči vzroki:

Maligraben in Gradašica prinašata znatno množino nasipine v Ljubljano in jo v njej odkladata. Iz Malega grabna prihajajo razne snovi v Gruberjev kanal in z Golovca se vsipuje zemlja vanj. Struga Ljubljanske in Gruberjevega kanala se vzdiguje in s tem se vedno bolj voda jezi. Pri tem se je pa barje samo znižalo vsled regulacije Ljubljanske in Gruberjevega kanala in zaradi kopanja šote. Tako je vedno težje odtekati vodi. Prihaja je pa zdaj v dolino več, kakor prej, ker so gozdovi nad barjem deloma opustošeni. Pri dežju zato pridere voda hitro na barje. Seveda ne služi odtoku vode stara ljubljanska navada, da se vsi odpadki pomežejo v Ljubljano, kar maši odtok vode še bolj.

Zato se je reklo pri ekspertizi, da je treba zabraniti naplavljenje materiala v Malem grabnu in Gradašici, kakor tudi sipanje zemlje z Golovca. Racionalno treba gospodariti z gozdovi in s policijskimi naredbami zabraniti odkladanje odpadkov v Ljubljano in v Gruberjev kanal. Visoka voda stranskih pritokov Ljubljanske se mora znižati in previdno postopati pri poglobljenju že obstoječih glavnih in stranskih jarkov. Sota se ne sme pregloboko rezati ali žgati, ker s tem nastanejo zopet globeli za vodo. Kjer ni mogoče šote do spodnje plasti odstraniti, je vendar mogoče doseči ugodne vspehe z racionalnim gospodarstvom, in sicer tako, da se menja način obdelovanja, da se na pr. enkrat porabi prostor za travnik, drugi pot za njive. Če se na tej zemlji porablja še umetna gnojila, je uspeh gotov. V onih delih pa, kjer je mogoče umetno namakanje, koder se lahko ista počasi odpravi in spodnja plast odkrije, se bo lahko tudi intenzivneje obdelovalo ter gojila dobra živinoreja.

Reklo se je, da se mora visoka voda znižati za približno 1 m pod ničlo na eraričnem vodomernem kolu pri odcepu Gruberjevega kanala. — Ljubljanske zunaj na barju ne bo treba regulirati. Tudi pri pritokih ne bo treba odvezati serpentinov, ki jih delajo na barju, ampak samo izlive v Ljubljano.

Dao Ljubljanske napravlja v Ljubljani znaten greben, ki je posebno skalovit pri Fužinah in pri Kodelijevem. Ta vodo jako zadržuje. Nad Ljubljano je Ljubljanska globoka po 38 do 76 m, pri izlivu Gradašice pa komaj 0,63 m. Tak greben je tudi v Gruberjevem kanalu, ki prav počasi teče in se šele pri Stefanji vasi pospeši. Zato je nujno potrebno, da se ta greben odpravi. Poglobliti bo treba Gruberjev kanal in temu primerno Ljubljansko strugo ter pri tem natančno odmeriti, koliko vode se spusti v to in ono strugo. Tretje struge ne bo treba kopati.

To so glavni odgovori, ki so jih dali izvedenci pri ekspertizi.

Inženier Podhagaki je naredil tri načrte, od katerih je bil sledeči odobren.

Struga Ljubljanske in Gruberjevega kanala se naj tako zniža, da bo prva na sekundo odvajala 260 m³, drugi pa 210 m³ vode. Pri vodmatskem jezu se Ljubljanski struga znižaj za 35 metrov, pri Franciškanem mostu za 2 metra in pri Jubilejskem mostu za 15 metrov. Od šentjakobskega do jubilejnega mostu dobi Ljubljanska škarpno in se bo v tej dolžini zožila na 21 metrov širine. S tem novim ozidjem se bo pridobilo obrežje za promet med Franciškanim in Hradeckim mostom, kar bo jako ugodno. Zato pa mora Franciškanški most pasti, ker ni dovolj globoko utemeljen. Tudi lesena mostova pri sv. Petru in pri sv. Jakobu izgubita tla in se morata umakniti boljšim stavbam. Z obrežja k reki se bodo naredile stopnice.

Gruberjev kanal se bo znižal tako, da bo njegova struga tam, kjer se ločuje od Ljubljanske, od njene struge višja za pol metra. Pri Karlovskem mostu se zniža za 1,8 metrov, pri Poljanskem mostu za 2 m. Ker ima Karlovski most previsok temelj, bo srednji stebel moral pasti. Zato bo pa treba nove železne konstrukcije, da bo stal most na enem samem oboku. Poljanski in Štefanski most seveda odpadeta.

Poglobljenje obeh strug sega le do njiju združitve v Selu; odtod dalje je struga pravilnejša in ima primernejši padec. Zato se bo izkopala v tem delu do fužinskega slapa samo ozka kineta.

To so regulacijska dela, ki bodo Ljubljani precej izpremenila lice, in sicer ugodno za promet. Ta dela bodo trajala pet let. Najprej se uredi Ljubljanska, potem pa Gruberjev kanal. Seveda bo treba delati večinoma v suhem. Zato bo treba Ljubljano pod izlivom Gradašice zagraditi z jezom. Pri Gruberjevem kanalu bo to ložje, ker bo takrat Ljubljanska že poglobljena in se bo lahko odtekala.

Koliko bo pa to stalo? Na to koščljivo vprašanje odgovarja proračun Podhagakega: 2.757.200 kron. Ta proračun je bil določen pred dvajsetimi leti, ko so bile razmere glede delavskih plač, dobavnih pogojev in materiala še ugodnejše, kakor so danes. Če se troškovnik popravi glede na današnje

razmere in dostavi, kar je semterja Podhagky izpregledal, se morajo stroški ceniti na 4.184.000 kron.

Mnogi trde, da so ti stroški preizko nastavljeni, a gospod Sbrizaj dokazuje, da se pri izvršitvi projekta proračun ne bo prekoračil, ker je vračunjena že tudi rezerva 400.000 kron, o kateri ni nikjer določeno, kam da se uporabi.

Izpred sodišča.

„Na Žabjak ne grem več!“ Fran Majdič, rojen v Malem Mengšu, že predkaznovan, je tožen radi prestopka § 98. b. Do te nesreče je prišel na ta način: 12. prosinca t. l. popoldne je šel obtoženi mimo hiše Ane Gregorec (vulgo Tinetove), do katere je imel posebno simpatijo, ker ga je že enkrat spravila na Žabjak. V roki je neseel par prav krasnih klobas. Da bi ji vzbudil skomine, jo je nalašč nekoliko podražil: „Ce ste me prov na Žabjek spravili, tehle klobas pa vendar ne boste jedli!“ A ker Majdič zelo slabo govori, ga je silno nervozna Gregorec nekako takole razumela: „Plačaj me, kar si mi dolžna, saj imaš 20 kr. v varčetu. Ubu te bom! potem se bom pa ubesu. Na Žabjek ne grem več!“ Vsi vrage bodo zbežali, če prideš enkrat na Žabjek. Razmesaru te bom!“ Na zadnja dva stavka se je priča šele tekom obravnave spomnila. Obtoženec zagovornik dr. Poček predlaga, da se naj pokliče še dve priči, ki sta pri izpraševanju po orožnikih izpovedali v prilog obtoženca. Temu predlogu sodni dvor ugodil in preloži obravnavo za nekaj dni.

Cherchez la femme. K Micki Dolinar pri Sv. Petra hribu sta hodila vasovat Martin Prezelj in Janez Miklavčič. Ker Micka ni hotela prav nobenega osrečiti z večjo simpatijo, sta se hudovala eden na drugega. Prezelj je še celo hodil čakat Miklavčiča, baje ne ravno s preprijaznim namenom. Miklavčič bi rad zvedel, koliko je na tem rešnice, in se je zato pri Prezelju informiral, zakaj ga čaka, ko je ta ravno stal brez dela v obližju Dolinarjeve hiše. Na te besede se je začel Prezelj spretno „brniti“, mahaje z nožem na vse strani. Nato ga je „napadel“ Miklavčič z — dežnikom, nato z jeglico in na zadnje z nekim trhlím okleščkom. Ko se mu je oklešček v par trenutkih zlomil, sprevidel je, da se mu je „napad“ zjalovil in začel je bežati, na kar ga je Prezelj — seveda še zmajav — „silobranu“ — sunil v hrbet. Ker je bilo sodišče prepričano, da ima Prezelj napačne pojme glede defenzive, ga je zaradi „silobrana“ obsodilo na 8 mesecev težke ječe. Enkrat na mesec bo vžival postna jedila. Ravno tolikrat bo na trdem ležišču spal spanje „pravičnega“. Miklavčič bo dobil 50 K za prestatne bolečine, 20 K za zamudo in za zresano suknjo 10 K. Dana mu je prilika, potom civilne pravde dobiti še nekaj kronic. Radovedni smo, če bode zrak na Žabjaku kaj ohladil Prezeljevo prevročo kri?

Žrtve propada slamsniške obrti v Domžalah. Na zatožnem stolu sedi Rud. Majer iz češkega mesta Graslice. Kot krojač je prišel na Kranjsko, stopil v službo v neki tovarni za slamsnike v Domžalah in si je z varčnim življenjem prihranil precejšnjo svoto. S tem denarjem si je nabavil sam malo tovarno za slamsnike. Tovarna mu je vsepevala. Ker je pa prišel potres, ki mu je povzročil ogromno škodo, in ker ni mogla slamsniška obrt v Domžalah uspešno konkurirati z velikimi svetovnimi tvrdkami, prišel je v konkurz. Aktiva znašajo 8091 K, pasiva 23481 K. Upniki zgube 12023 K. Ker obtoženi ni mogel zadostno skazati, odkodi prihaja toliko nepokritja, ga je sodni dvor obsodil na 3 dni zapora z enim postom.

Umor v Trstu. Pred tržaškimi porotniki se je dokončala razprava proti 26-letnemu operetnemu pevcu, italijanskemu podniku Tomažu Mattucciju, ki je 16. jan. umoril 17-letno Oteliho Komar, ker je mati ni pustila, da bi se z njim poročila. O tem krvavem dogodku smo svoj čas obširno poročali. Ko je pred porotniki uboga mati popisovala prizor umora njene hčere, kateri se je izvršil pred njenimi očmi, prišlo jej je slabo ter je padla v nezavest in so jo morali odnesti iz dvorane. Ta dogodek povzročil je v natlaženej galeriji silno senzacijo ter je predsednik za 10 minut pretrgal razpravo. Porotniki so z vsemi 12 glasovi potrdili umor, 8 njih pa je zanikalo, da je bil umor namenjen. Na podlagi tega verdikta obsodil je sodni dvor Mattuccija na 9letno težko ječo, poostreno z jednim postom vsake tri mesece.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. aprila.

Shod slovenskih časnikařev v Ljubljani. Pripravljalni odbor slovenskih časnikařev v Ljubljani razposlal bo te dni vabila na IV. shod slovenskih časnikařev, ki se bo vršil v Ljub-

ljani o binkoštnih praznikih po sledečem vsporedu: Dne 17. maja bo ob 9. zvečer komers v »Narodnem Domu«. Komers prirede slovenski časnikaři. — Dne 18. maja bo ob 7. zjutraj na Rožniku sv. maša in skupni zajutrek. Ob 9. dopoldne IV. shod slovenskih časnikařev v »Mestnem Domu«; popoldne ogledovanje Ljubljane in okolice; ob 7. zvečer bo banket v »Narodnem Domu«. — Dne 19. maja bo ob 8. zjutraj izlet na Gorenjsko: Šum. Vintgar in Bled. Ob 8. zvečer povratek v Ljubljano; ob 9. zvečer sestanek v »Narodnem Domu«. — Dne 20. maja ob tri četrt na 6. uro zjutraj izlet v Postojno in Trst. — Udeležniki naj blagovolijo do 25. apr. pripravljalnemu odboru slovenskih časnikařev v Ljubljani (gg. dr. Karolu Trillerju ali dr. Evgenu Lampetu) svojo udeležbo prijaviti. V pokritje stroškov za izdajo brošure blagovoli vsaki udeleženec poslati 10 kron. Samostalni predlogi se morajo pripravljalnemu odboru slovenskih časnikařev v Ljubljani poslati vsaj 8 dni pred shodom. — Na lepo našo Gorenjsko se bodo slovenski časnikaři peljali do Javornika. Že danes opozarjamo naše vrle Gorenjce, da se pripravijo na sijajen sprejem slovenskih časnikařev, ki bodo zastopali vsa slovenska plemena. Vožnja po Gorenjskem naj ne bo slovenskim časnikařem samo v dokaz krasote slovenske Švice, ampak tudi v dokaz zavednosti našega ljudstva. Od Javornika pojdejo slovenski časnikaři peš skozi Vintgar mimo Šuma. V Žumrovi restavraciji bode pripravljen zajutrek. Na Bledu jih bo pozdravil občinski odbor, dekleta v narodni noši jih bodo okrasile s šopki, potem pa bo v okrašenih čolnih vožnja po jezeru. Časnikaři bode med vožnjo po jezeru spremljal ondotni pevski zbor, ki bode prepeval narodne pesmi. V hotelu »Lujizina kopel« bode banket, katerega priredi blejska občina. Tudi v Postojni bodo izletnike pozdravila razna društva, županstvo itd. Pripravljajo se za slovenske časnikaře posebna presenečenja v jami. Razume se, da tudi ljubljansko prebivalstvo ne bo zaostalo. Čujemo, da se bode naprosilo za sodelovanje tudi »Slov. plan. društvo«, ki bo goste povedlo na Rožnik in jih tudi spremljalo po Gorenjskem.

V znani pravdi okrajne bolniške blagajne v Ljubljani proti bivšim odbornikom iste je c. kr. višja deželna sodnija v Gradcu razsodbo c. kr. okrajne sodnije v Rudolfovem na splošno v prilog tožeči bolniški blagajni spremenila tako, da imajo sedaj plačati bolniški blagajni: 1. vsi trije toženci Ivan Metnitz, Rajko Branke in Anton Klein nerazdelno znesek 400 K. 2. toženca Branke in Klein nerazdelno z Metnitzem znesek 4266 K 21 h, in znesek 318 K 98 h. Tudi se je bolniški blagajni prisodilo 3/4 pravnih stroškov, ter se ji ima vsled tega povrniti na pravnih stroških prve stopinje 1104 K 91 h, na pravnih stroških druge stopinje 487 K 37 vin.

Imenovanje. Cesar je imenoval prof. na bogoslovnici v Mariboru č. g. Martina Mateka, kanonikom lavant. kapitlja.

Vmeščen je bil večerj opoldne na župnijo Žalina č. g. Ludovik Schifferer.

Meščanski klub. Clani »Meščanskega kluba« se snidejo nocoj ob 8. uri v »Katoliškem Domu« k odhodnici gosp. sočlana Schiffererja, novega župnika na Zalni.

Šolska vest. Začasno učno mesto na šoli v Ribnici je podeljeno kandidatu gosp. Fr. Kete. — Radi zgradbe nove šole na Grosupljem se vrši komisionelni ogled 23., radi razširjenja enorazrednice v Sostrem pa 26. t. m.

Umrli je v Celju hišni posestnik in bivši trgovec Jožef Hummer. Svoj čas je igral v Celju veliko ulogo. Ko je za propadel, zapustilo ga je vse renegatstvo in spoznal je zopet, da je rojen Kranjec. — V Gorici je umrl veleposestnik gosp. France Pavletič, po domače Tinko, v 74. letu svoje dobe. — V Millstattu na Koroškem je umrl župnik g. Peter Raith.

V zadevi celjske gimnazije. S Stajerske se nam piše: Kar se učnega jezika tiče, naj gospodje okolo »Slov. Naroda« tako dolgo molčijo, dokler je ljubljanska

realka izključno nemška, in dokler so vse kranjske višje gimnazije izključno nemške. Naj svoje višje gimnazije najpoprej preustroje vsaj v utrakvistične, potem se bomo dalje menili. Nekako čudno se pa vidi, če ti gošpodje o kranjskem srednjem šolstvu niti ne črhnejo, kakor da bi bilo tam vse v najlepšem redu, štajerskim Slovencem pa kar dve popolnoma slovenski gimnaziji ponujajo.

Kako se skrbi za slovenske in nemške šole na Štajerskem. V Feldbachu, v tem srednještajerskem mestecu, so dobili že pred 10 leti poleg petrazredne deške, tudi petrazredno dekliško šolo. Sedaj pa je izdan ukaz naučnega ministra, s katerim se dekliška šola razpušča, ker ji primanjkuje učenk. Združila se bo z deško šolo, pa še bodo razredi vedno na pol prazni. Na Sp. Štajerskem pa morajo imeti vkljub prošnjam in pritožbam razredi čez 100, da, do 150 učencev.

Slovensko bogoslužje daje Italijanom zopet povod, da napadajo krškega škofa dr. Mahniča. Kakor smo poročali v soboto, je krška škofijska sinoda uredila koščljivo vprašanje, kje se naj opravlja božja služba staroslovensko in kje latinsko. Italijani so ogorčeni in delajo v raznih krajih težave. Po nekod so se zarotili, da ne gredo toliko časa v cerkev, dokler se ne odpravi slovensko bogoslužje. — Iz takih težav se pač vidi, zakaj so si pri nas vtepli v glavo liberalci, da agitirajo za slovensko bogoslužje. Med seboj večinoma nemškutarijo, v cerkvi, v katero ne hodijo, pa hočejo imeti vse »slovensko«. To bi bila zmešnjava, ako bi n. pr. na Štajerskem prišli Nemci z zahtovo nemškega bogoslužja, Slovenci s staroslovenskim bogoslužjem, in morda še kod kak Madjar, ki bi hotel imeti sveto mašo tudi po svoje. Cuvajmo privilegije, koder so zgodovinsko opravičeni, a pri tem se zavedajmo, da je vsak privilegij le izjema od pravila. Pravilo pa bo ostalo za vedno v Ameriki in Avstraliji, na Madjarskem in Špankem — latinsko bogoslužje.

Pomožni uradniki v Ljubljani. »Bolniško in podporno društvo pomočnih uradnikov« sklicuje za soboto, dne 12. aprila t. l. ob pol 8. uri zvečer v hotelu »Štrukelj« drugi izvenredni občni zbor z istim dnevnim redom. Gg. člani se prosijo, da se ga polnoštevilno udeležijo.

Predrzne tatvine. Postne nedelje roma veliko ljudstva v Kamnik na Kalvarijo. Tiho nedeljo se je pridružil molivcem nesramen uzmovič ter je čakal za svoj namen ugodnega trenutka. Ko je bil sam v kapeli, pograbi skrinjico, v katero so romarji metali milodare, ter jo odnese v bližnji gozd. Odnesele je kakih 10 K. Skrinjico so pozneje otroci našli v gozdu. O tatu pa ni sledu. — Veliko soboto ob pol 1. uri, ko sta kamniška kaplana kosila v župnišču, je predrzen tat odprl sobo kaplana Povšeta ter mu ukradel dobrih 100 K. Sobo je znal tako spretno odpreti, da ga ni nič čutila postrežnica, ki je bila tačas v prtiličju. Zadovoljil se je s samim denarjem, vse drugo je pustil pri miru. Denarja je bilo: Za kakih 16 K nikla, za kakih 30 K srebra in jeden ali dva bankovca po 20 K. Dasi se je že ob 1. uri žandarmom in policajem naznanilo, ni bilo mogoče najti tatu. — Po noči od 4. do 5. aprila je vlomil tat v župnišče v Mengšu. Prišel je v shrambo za jedi. Drugega ni storil kakor nekoliko žegna si je privoščil.

Pokanje v Celju. Med nemško trgovino v Celju poka. Včeraj smo naznanili konkurz velikega »Germana« trgovca K. Prettnerja, ki je celjski obč. odbornik in aranžer vseh nemških veselí v Celju. Danes se javlja, da se je tudi mladi J. Radakovits skasiljal in opustil trgovino z železom v Celju. Rakuschev Julček usmilil se je mladeniča in prevzel celo ropotijo, da nima Radakovits drugih sitnosti. Kdo se smeje od teh dveh, je težko uganiti. Tudi par drugih nemških stebričkov precej poka in v kratkem je pričakovati glasu: »Zvonovi zvonite, iz Celja spremite, gre od dela in teže Bismarckov sin«.

Lutrlj vera že rodi svoj sad, kar ve povedati hotelir g. Terschek v Celju v katerega hotela prostorih imajo ti novopečeni luteranci navadno svoje shode. Mati

šesterih otrok sledila je, kakor poroča »Dobrovina«, zgledu Martina Lutra in zupustila moža ter šestero otrok ter pod okriljem svojega novega ljubimca zbežala Bog ve kam. Ker pa potovanje brez denarja ni prijetno, je mama skrbela za potrebni drobiž, kar se pa možu nič kaj ne dopade in ima gorečo željo vsaj novce brez žene dobiti nazaj.

Z Reke. Naša stavka še ni končana. Še se kažejo posamezni slučaji. Na lastno škodo so se lotili stavke tudi v papirnici, kakor ste že sporočili. Papirnica se nahaja že nekaj let v kritičnem položaju, ker komaj izhaja, in čuje se, da jo kanijo zapreti za nekaj časa, kar ravno prav pride, ker papirja je dosti v zalogi, kupčija je pa slaba. Na to seveda delavci niso mislili, ko so se dali premotiti. Mnogi so hoteli delati, pa so bili prisiljeni, da delo ustavijo. — Čuje se, da so imele tudi služkinje že svoj sestanek. Tudi one hočejo zahtevati več plače in več — slobode. — Žalostno je videti, kako trgovina propada. zlasti manjši trgovci, ker bi judje radi vse pograbili. Tista židovska banka, ki je nemirov največ kriva, ki je hotela na račun ubogih revežev priti do imetek, se ne sramuje prodajati pr. kavo na drobno po 5 kil, seveda na dobro proročunani ceni, na svojo škodo trgovcev. Dobro bi bilo, da oblasti pazile na mnoga taka podjetja, in da bi ne dajale vsega ravnati židom. Ali kaj se hoče, ker je vse v židovskih rokah in njih oblasti! Zapovedniki in gospodarji so oni. — Stavka pekov se je končala v ponedeljek popoldan. Začelo se je delo v vseh pekarijah na Reki in na Sušaku. Gospodarji so izmed dvanajst zahtev sprejeli pet, in sicer: zvišanje plače po zaslužku vsakega, nedeljski počitek, strogo izvrševanje dvanajsturnega delavnika, počitek na veliko soboto popoldne in na sveti večer, da nehajo z delom ob 7. uri in ga zopet pričnejo prihodnji dan ob 10. uri ponoči, v slučaju bolezni ostane delavsko mesto rezervirano šest tednov. O drugih pogojih se bodo nadaljevala pogajanja. Večinoma so prišli zopet na delo, le en pek je dobil brzojavno od drugod delavce, ki so takoj prišli. — Papirniških delavcev štrajka do 350. Tovarna je zastražena z vojniki in orožniki. — Kamnoseki na Sušaku so izročili delodajalcem obširno spomenico, v katerej zahtevajo mnogo poboljškov. Podpisanih je 54 delavcev. Delati hočejo poleti od 7. zjutraj do poldne s pol ure prostega časa za zajutrek, in od 2 do 1/2 7. zvečer. Plače zahtevajo po razredih od 3-60 K do 4-40 K na dan. — Stavka v tovarni za kemikalije se je zopet podaljšala. Zato se zagrozilo vodstvo delavcem, da če takoj ne pridejo delat, se tovarna zapre za cel mesec. — Delavci v magacinih, ki so se vrnili k delu, so zopet nemirni in hočejo stavkati.

Stavka čevljarških pomočnikov v Ljubnem na Gorenjem Stajarskem je končana. Doseglo se je sporazumljenje glede plačilnega tarifa.

Nesreča. Danes zjutraj je podsulo v zagorskem premogovniku premogarja Jan. Bašeljca. Zlomilo mu je levo nogo.

Iz Adlešič. 8. aprila. Dne 7. t. mes. čutili smo pri nas in v Tribučah proti Crnomlju okoli 2. ure po noči precej močan potres od jugozahoda. Bil je valovit. Od 5. do 6. ure pa smo imeli hud vihar, da je vrgel jabolko s cerkvene strehe. Od 9. ure do 5. ure popoldne pa je pošteno snežilo in danes smo imeli led na vodi.

Ljubljanske novice. V Ameriko se je včeraj popoldne odpeljalo s posebnim vlakom 400 izselnikov iz Hrvatske, Dalmacije in Grške. Na kolodvoru so jih pred odhodom fotografirali. — Spopad mej vojakom in stražnikom. Tri prevročekrve vojake 27. polka je moral pred sinočnjim miriti stražnik Josip Bevc. A skupil jo je. Eden izmej nemirnežev ga je večkrat udaril po glavi. Ko je potegnil sabljo in se hotel z njo braniti, napadli so ga vsi z bajonetmi. Moral je bežati, a vkljub temu je prišel ob sabljo. Še le s pomočjo Franc Grošlja in še enega stražnika se je posrečilo, da so aretirali najbolj drznega napadalca in ga odvedli v vojašnico, druga dva sta jo pa že prej popihala. — Psa po-

vozila je danes zjutraj na Starem trgu električna železnica.

Lenassi — odstopi. Laški listi pri-
našajo vest, da namerava drž. poslanec go-
riskoga mesta Lenassi odstopiti, baje z
ozirom na zdravje.

Dirka avtomobilov med Nizzo in
Opatijo se bode dne 11. t. m. vendar vršila,
a vozili bodo bolj počasi, kakor so name-
ravali.

Najnovejše od raznih strani.
Hčerki je obesila. V Regnana na
Tirolskem je gospa Mattivi obesila svoji 4
oziroma 6 letni hčerki, ker je njen mož od-
potoval, ne da bi se oziral na njene prošnje,
naj ostane doma. — Zopet dva ruska
častnika aretirana. Iz Katowica
se poroča, da sta bila aretirana dva ruska
častnika, ker ju sumijo, da sta vohuna. —
Nemško obrambno društvo se
je v Bolzanu ustanovilo proti Lahom. Dru-
štvo hoče prepričati, da bi Lahi nakupovali
posesti severno od Salurna. — Novito-
povi s hidraulično lafeto se
poskušajo v dunajskem arzenalu. — Izgon
slovanskih dijakov. Iz tehničnih
visokih šol v Hanovru in Brunšviku je zo-
pet izgnanih 12 poljskih dijakov avstrijskih
podanikov. — Cesarjev učitelj.
Baron Cvitkovič, ki je našega cesarja naučil
hrvaščine, je umrl. — Nesreča na Do-
navi. V Baranyskem komitatu se je pri
Mohaču prevrnil brod z delavci, vozovi in
konji. Več mrtvih trupel so že potegnili iz
vode. Brod je drvil dalje po Donavi in po-
škodoval 6 mlinov. — Požar v Zavi-
doviču ob železniški progi Brod-Sarajevo
traja že nad 40 ur in še sedaj ni ogenj
udušen. Uničena so popolno podjetja Gre-
gersen, Gottlieb & Esner in mnoga druga.
Pogorela je tudi železniška postaja. Z vseh
strani so po železnici došla gasilna društva.
Bržkone se ne bo dalo ničesar rešiti. Dose-
danjo škodo cenijo na 4 milijone. — 22
hiš pogorelo je predincenjem v Pie-
rade Primiero. Cerkev in okr. glavarstvo sta
bila v veliki nevarnosti. — Stavkajo
delavci v tovarni svile v Rovereti.

**Eksplodizija v bruseljske nacijo-
nalne banki.** Predvečer zvečer ob 10 uri
dogodila se je v poslopiju nacionalne banke
v Bruslju zelo močna eksplozija. Ni se pa
o tem dogodila nikakoli velika škoda in ni
bil nihče ranjen. Eksplozija se je dogodila
na strehi vratarjeve lože pri uhodu k pisar-
nam. Sumi se, da so zločinci vrgli na streho
peklenski stroj. Kakor se kaže, je bil stroj
napolnjen z dinamitom, ker so pasantje du-
tili močen duh po smodniku. Streha portir-
jeve lože je znatno poškodovana, počilo je
v bližini tudi nekaj zelo debelih šip. Dosedaj
se stroja ni moglo najti in oblastva tudi še
niso na čistem o vrsti razstreljiva. Tudi o
zločincih ni še nikake sledi. Pravijo, da so
storilci anarhisti, ki so se hoteli polastiti
denarja.

Telefonska in brzojavna poročila.

Boj za Budjejevice.

Dunaj, 9. aprila. Nemci pravijo v
zadevi ustanovitve češke drž. obrt. šole
v Budjejevicah, da se postavijo na isto
stališče, kot v celjski zadevi. Zahtevajo,
naj se ustanovi češka obrtna šola v
kakem drugem češkem mestu in ne v
Budjejevicah. Proti obrtni šoli v Bud-
jejevicah bodo glasovali vsi Nemci in
skoro gotovo tudi Lahi. V odseku je
bila češka obrtna šola v Budjejevicah
sprejeta, ob enem pa tudi ustanovitev
nemške obrtne šole v Hebu. Glasovanje
v drž. zboru se vrši danes in se z ve-
liko napetostjo pričakuje. Poslanec Ploj
je stavil posredovalno resolucijo, s ka-
tero se vlada pozivlja ustanoviti češko
obrotno šolo saj v okrožju budjejeviške
trgovske zbornice, nemško obrtno zbor-
nico pa v okrožju hebske trgovske
zbornice. S to resolucijo se utegne
omogočiti, da se, ako bo odsekov
predlog odklonjen, vendar ustanovi
češka obrtna šola v Budjejevicah. —
Nemci groze z najskrajnejšimi konse-
kvencami, ako bi bil sprejet odsekov
predlog za češko drž. obrtno šolo v
Budjejevicah.

Dunaj, 9. aprila. (C. B.) V današnji
seji je prvi govoril posl. Lecher, ki
je izjavil, da bodo Nemci strogo naspro-
tovali vladni politiki. Govornik pozdravlja
izjavo posl. Hofmanna o skupnem po-
stopanju planinskih z ostalimi Nemci.
Za njim govori o obrtnem šolstvu mi-
nister Hartel, ki obžaluje, da ni mo-
goče ustreči vsem zahtevam.

Grozoviti škandal Vsenemceev.

Dunaj, 9. aprila. Vsenemci so za-
čeli besno in divjo obstrukcijo
zaradi glasovanja. Po debati o obrtnih
šolah so Nemci začeli ropotati. Poslanec
Bareuther je predlagal, naj se posebej
glasuje o odsekov predlogu in o re-
soluciji posl. dr. Ploja glede budjejeviške
obrtne šole. Ta predlog je bil od-
klonjen. Zdaj so pa Nemci planili
po konci in so začeli obstrukcijo po
svojih staroznanih zgledih. Herzog in
tovariši so začeli razbijati s palicami,
ki so jih že seboj prinesli, ter so udri-
hali silovito po klopih. Drugi so s pestmi
bili po pulnih, da je odmevalo. Kričali
so na vse grlo: „Abzug Koerber! Pfui
Začek! Fort mit dem Ministerium!“ Pi-
skali so na piščalke in se drli. Vsi
ministri so zapustili zbor-
nico. Takoj se je sešel ministerski
svet. Razburjenost je nepo-
pisna. Četrta ure zbornica ni prišla k
miru. Kršč. socialci so se uprli proti
Vsenemcem in so vpili: „Ven z izda-
jalci in ničvredneži! Predsednik mora ta-
koj dati narediti mir!“ Predsednik Vetter
tako odredi glasovanje. Vsenemci pa
razbijajo s palicami, žvižgajo, upijejo, raz-
sajajo, piskajo. Doslej se še ne ve za izid.

Vsenemci s pestmi napadajo predsedstvo.

Dunaj, 9. aprila. Ko je predsednik
grof Vetter med nepopisnim krikom
Vsenemcev dal predlog na glasovanje,
so začeli Vsenemci strašen škandal, ki
spominja najhujših scen iz bivše njihove
obstrukcije. Najbolj divji so bili
Berger, Iro in Malik. Naskočili
so predsedništvo besno ter vpili:
„Ven z Abrahamowiczem II. Ven s
predsednikom! Ven z ritmojem! Proč
s Vetterjem!“ Predsednik zveni in kliče
k redu. Zdaj pa mu iztrga Iro
zvonec in udari ž njim po mizi, da
je zazvenelo. Predsednik Vetter stoji
mirno, ne da bi se premaknil, in za-
liteva miru. Iro pa udriha z zvoncev
poleg predsednika po mizi in se dere
na ves glas; potem vrže zvonec nanj, a
ga ne zadene v glavo, kamor je meril,
ampak za njim stoječega podpredsed-
nika Začka v ramo. Zvonec se je raz-
počil.

Zdaj je pa to preveč Mladočehom.
Razburjeni planejo nad Vsenemce Pa-
cak, Vaclav, Hruby i. dr., primejo Irota
in tovariše ter jih drže, da ne morejo
dalje besneti proti predsedstvu. Grozno
vpitje pri Vsenemcih. Poslanci brez
reda vpijejo drug na drugega. Nemška
ljudska stranka je potegnila z Vsenemci
zoper predsednika. Za povod so si vzeli
izgovor, da je predsednik dal predlog
na glasovanje med vpitjem. Do glasova-
vanja ni mogoče priti. Vkljub temu, da
hodijo Funke, Pergelt in Kathrein med
poslanci in jih mire, ni mogoče priti
do pametnega razgovora. Tak je po-
ložaj ob trideset na 4. uro popoldne.

Dunaj, 9. aprila. Ob 4. uri pop.
Na povabilo grofa Vetterja se snidejo
načelniki vseh klubov pri njem na po-
svetovanje. Vsenemci razsajajo v zbor-
nici naprej in izkušajo terorizirati vse
druge poslance.

Celje, 9. aprila. Na zadnjem shodu
političnega društva „Sava“ na Vidmu
se je izrekla obsodba „Slov. Naroda“
radi nasvetovanega kompromisa.

Dunaj, 9. aprila. „Neues Wiener
Tagblatt“ javlja, da se državni posla-
nec Berks kot zastopnik Slovencev
pogaja v zadevi celjskega kompromisa
z grofom Claryjem. Med slovenskimi
poslanci vzbuja ta vest veliko začude-
nje, ker poslanca Berksa v to
ni nihče pooblastil. Povrh Berks
ni niti v nobenem klubu in se torej
more k večjemu pogajati le v svojem
imenu.

Dunaj, 9. aprila. Referate prora-
čunskega odseka, ki so jih za prora-
čunsko razpravo odložili poslanci nem-
ške ljudske stranke, prevzame skoro
gotovo posl. Kathrein.

Dunaj, 9. aprila. Poslanca Albrecht
in Erler sta interpelirala v zadevi ve-
likonočnih eksercij na srednjih šolah.

Dunaj, 9. aprila. Danes je nemški
državni kancelar Bülow došel na Du-
naj na političen dogovor z avstrijskim
ministrom zunanjih stvari.

Kolin, 9. aprila. V Düsseldorfu so
prijeli Laha anarhista B. Frattodija, ki
je bil v zvezi z umorom avstrijske ce-
sarice.

Pariz, 9. aprila. Waldeck-Rousseau
je odklonil vsa vabila govoriti o volitvah.
Naj bo izid volitev kakeršenkoli, Wal-
deck-Rousseau odstopi.

London, 9. aprila. „Daily Mail“
prinaša poročilo od Delareya, ki potr-
juje angleške grozovitosti proti burskim
ženam. Angleži so burske žene in otroke
v boju postavljali predse, da bi se tako
varovali burskih krogelj. Poroča se o
Angležem sovražni demonstraciji v gle-
dališču v mestu Cork na Irskem.

Bruselj, 8. aprila. Botha se po-
mika proti Durbanu. Položaj Angležev
je vedno kritičnejši.

Umrli so:

7. aprila. Frančiška Zupancič, krojača žena, 28 l.,
Poljanska cesta 66, jetika.

v bolnišnici:

6. aprila. Gregor Završnik, dninar, 43 let, jetika.

Dunajska borza

dne 9. aprila.

Skupni državni dolg v notah	101:55
Skupni državni dolg v srebru	101:35
Avstrijska zlatna renta 4%	120:75
Avstrijska kronska renta 4%	99:35
Ogerska zlatna renta 4%	120:—
Ogerska kronska renta 4%	97:50
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1600:—
Kreditne delnice, 160 gl.	672:59
London vista	240:10
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117:37 1/2
20 mark	23:46
20 frankov (napoleonor)	19:06
Italijanski bankovci	93:35
C. kr. cekini	11:28

Zitne cene

dne 8. aprila 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za pomlad	K 9:15 do 9:18
„ „ maj	9:12 „ 9:13
„ „ jesen	8:20 „ 8:20
Rž za pomlad	7:38 „ 7:39
„ „ maj	7:31 „ 7:32
„ „ oktober	6:85 „ 6:90
Koruza za maj-junij	5:17 „ 5:18
„ „ oktober	5:31 „ 5:32
Oves za pomlad	7:23 „ 7:29
„ „ oktober	7:26 „ 7:28

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za april	K 9:09 do 9:10
„ „ maj	9:06 „ 9:07
„ „ oktober	8:01 „ 8:02
Rž za april	7:16 „ 7:17
„ „ maj	— „ —
„ „ oktober	6:58 „ 6:59
Oves za april	7:10 „ 7:11
„ „ maj	— „ —
„ „ oktober	5:86 „ 5:87
Koruza za maj	4:90 „ 4:91
„ „ julij	5:04 „ 5:05

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m. srednji vrzčni tlak 736 0 mm.

Dna	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
8 9. zveč.		738 5	4 8	sl. szah.	jasno	0 0
9 7. zjutr.		739 7	0 2	sl. svzh.	jasno	
9 2. popol.		738 3	12 5	sr. jug	»	
Srednja včerašnja temperatura 6 0, normale: 8 3'						

Barve, s katerimi more vsako barvati razno
blago: sukno, platno, volneno blago,
svilo, zastore itd. ima v raznih vzorcih v zalogi trdka
BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice.
Vnanja naročila proti povzetju. 228 12 11—8

Trideset panjev čebel

je na prodaj pri

445 2-1 Janezu Srakar,
Tomačevo st. 36, pošta Ljubljana.

Jesenova drevesca,

2 in 3 metre visoka, so na prodaj pri oskrbnistvu
Turjaške grajščine v Hamerstatu-u, pošta
Studenec-Ig. 444 3-3

Mlad podobar,

ki je zmožen po osnutkih iz marmorja in
iz lesa podobe delati, se takoj sprejme,
in drugi, ki je zmožen iz lesa ornamente
rezljati.

409 3-3 Alojzij Progar v Celovcu.

Učenca ali praktikanta

takoj sprejemem v svojo prodajalnico s
specijskim in manufakturnim blagom pod
ugodnimi pogoji.

450 3-1 Franc Ksav. Goli,
trgovec v Idriji.

Služba organista

je izpraznjena v Radečah pri Zidanem
mostu.

Prosilci, v prvi vrsti cecilijanci, naj se
oglasijo do konca aprila t. l. pri cerkve-
nem predstojništvu v Radečah. 439 3-3

Slavnemu p. n. občinstvu najuljudneje
naznanjam, da sem prevzel staro znano

gostilno g. Prašnikar-ja

(„Pri nebeškem očetu“)

v Kamniku, Velike ulice 19.

Točil bodem izborna naravna dolenjska,
istrska in goriška vina. V kuhinji se boče
skrbelo vsakdas za sveža gorka in mrzla jedila.
Voznikom je tudi na razpolago prostoren hlev.
Za prav mnogobrojen obisk se priporoča

451 3-1 Alojzij Jerala, gostilničar.

Mednarodna panorama

umetni zavod I. vrste,

v pritličju meščanske hiše.

Vhod s Pogačarjevega trga.

Ljubljanska umetna razstava I. vrste.

Fotoplastiška potovanja po celem svetu v
popolni istini.

Potovanje po znamenitih krajih
svete dežele.

JERUZALEM

Nikdo naj ne zamudi si ogledati te vele-
zanimive serije.

Odprto vse dni, tudi ob nedeljah in praznikih, od
9. zjutraj do 9. zvečer. 448 1-1

!! „Češčena Kraljica“ !!

15 Marijinih pesmi za mešan zbor, solo
in orglje, zložil

Ign. Hladnik, op. 45.

Partitura in 4 glasi 3 K, posamezni glas
30 vin., poština 10 vin.

! „Ave“ !

17 Marijinih pesmi za mešan zbor solo in
orglje, zložil

Ign. Hladnik, op. 25, drugi nati.

Cena partituri 2 K.

Dobiva se v *Katoliški tiskarni* in pri
Schwentnerju v Ljubljani ter pri *skladatelju*
v Novem mestu, Dolenjsko.